

Neonatologia i atenció neuropediàtrica precoç

Codi: 101693

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500893 Logopèdia	OT	4	2

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Rosana Mari Vico

Correu electrònic: Rosanna.Mari@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Pere Jordi Fábregas Batlle

Prerequisits

Cap. S'aconsella haver cursat i refrescar els continguts de "Deglució i trastorns relacionats: valoració i intervenció", "Canvis biològics en el cicle vital: implicacions per a la logopèdia" "Patologia de la audició, la parla, la veu i la deglució" i "Neurologia del llenguatge"

Objectius

L'assignatura té com objectius que s'assoleixin competències en: Principals esdeveniments i fases del desenvolupament pre i postnatal. Conceptes bàsics en relació amb defectes congènits físics, teratologia i patologies que afecten al nadó. Introducció general a la neonatologia i neuropediatria. Neurodesenvolupament i maduració sensorial i cognitiva. Neonats amb risc vital i/o seqüeles neurològiques. Avaluació del desenvolupament motriu, sensorial, cognitiu i del llenguatge. Estimulació neurosensorial i cognitiva en neonats. Assessorament familiar en neonatologia. Intervenció interdisciplinària i col·laboració interinstitucional.

Competències

- Actuar d'acord amb el codi deontològic de la professió: respectar el secret professional, aplicar criteris professionals de finalització i derivació dels tractaments.
- Analitzar i sintetitzar informació.
- Demostrar que es comprenen els trastorns de la comunicació, el llenguatge, la parla, l'audició, la veu i les funcions orals no verbals.
- Demostrar que es comprenen i s'empren correctament la terminologia i la metodologia pròpies de la recerca logopèdica.
- Dissenyar, implementar i avaluar accions de prevenció dels trastorns de la comunicació i el llenguatge.
- Explorar, avaluar i diagnosticar els trastorns de la comunicació i el llenguatge, i emetre'n un pronòstic d'evolució, des d'una perspectiva multidisciplinària.
- Identificar, analitzar i resoldre problemes ètics en situacions complexes.

- Integrar els fonaments biològics (anatomia i fisiologia), psicològics (processos i desenvolupament evolutiu), lingüístics i pedagògics de la intervenció logopèdica en la comunicació, el llenguatge, la parla, l'audició, la veu i les funcions orals no verbals
- Prendre decisions i assumir la responsabilitat de les decisions preses.
- Reflexionar i investigar sobre el llenguatge i el seu tractament per contribuir al desenvolupament de la professió.
- Valorar de manera crítica les tècniques i els instruments d'avaluació i diagnòstic en logopèdia, així com els procediments de la intervenció logopèdica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i sintetitzar.
2. Descriure els principals instruments d'avaluació i diagnòstic en logopèdia i en disciplines relacionades (neurologia, neuropsicologia, etc.), i identificar-ne la utilitat.
3. Descriure i implementar mesures d'atenció precoç en neonatologia pediàtrica per prevenir alteracions del llenguatge.
4. Establir un bon diagnòstic semiològic i sindròmic a partir d'un procés d'exploració adequat.
5. Explicar de manera argumentada la influència del dany cerebral neonatal sobre el llenguatge i la comunicació.
6. Explicar les seqüeles que pot comportar el dany cerebral prenatal i perinatal en el llenguatge i la comunicació.
7. Identificar, analitzar i resoldre problemes ètics en situacions complexes.
8. Informar els pacients i/o els familiars sobre el resultat previst de la intervenció, sense donar falses expectatives.
9. Prendre decisions i assumir la responsabilitat de les decisions preses.
10. Relacionar diferents conceptes a fi d'establir un diagnòstic real i no parcel·lari.
11. Relacionar les alteracions anatòmiques, fisiològiques i neuroquímiques del sistema nerviós amb els símptomes dels pacients en els àmbits de la comunicació, el llenguatge, la parla i la deglució.
12. Utilitzar la terminologia bàsica de la recerca en l'àmbit de la neurologia, la foniatria i altres disciplines afins.

Continguts

TEMA 1. Desenvolupament humà normal:

1. Bases moleculars del desenvolupament:
2. Desenvolupament embrionari i fetal humà
 1. Cronologia del desenvolupament prenatal humà: períodes embrionari i fetal.
 2. Interacció materno-fetal: factors materns i ambientals del desenvolupament
 3. Placenta i membranes fetals:
4. Desenvolupament postnatal
 1. Adaptació a la vida postnatal
 2. Nounat, lactant, preescolar, escolar i adolescent

TEMA 2. Desenvolupament anòmal:

1. Defectes congènits físics: concepte y classificació
2. Teratologia:
 1. Factors i agents teratogènics
 2. Epidemiologia del desenvolupament anòmal
4. Patologia del nounat:
 1. Baix pes al néixer, prematuritat, CIR
 2. Defectes del sistema nerviós
 3. Defectes dels òrgans dels sentits: visió i audició.
 4. Defectes de l'aparell cardiovascular
 5. Defectes del aparell respiratori
 6. Defectes del desenvolupament de la cara i el paladar

7. Defectes de l'aparell digestiu

TEMA 3. Concepte de neonatologia, neurodesenvolupament i estimulació precoç

TEMA 4. Neonatologia: diagnòstic i intervenció

1. Unitats de cures intensives neonatals (UCIN)
2. Diagnòstic multidisciplinar del nounat
3. Intervenció del logopeda en el nounat
 1. Estimulació orofacial
 2. Alimentació: entrenament en SNN
 3. Alimentació: disfàgia del neonato
 4. Abordatge familiar

TEMA 5. Neurodesenvolupament

1. Seguiment dels riscos al llarg del neurodesenvolupament
2. Riscos i implicacions en el llenguatge, parla, comunicació, alimentació i deglució.
3. Abordatge familiar

TEMA 6. Estimulació precoç: 0-6 años

1. Detecció i intervenció precoç en els trastorns del neurodesenvolupament
2. Abordatge i acompanyament familiar

Metodologia

1. Sessions teòriques

Exposició sistematitzada del temari de la assignatura, per l'adquisició dels coneixements científics bàsics de la assignatura i que cal complementar amb l'estudi personal.

2. Sessions pràctiques :

Sessions pràctiques de observació i anàlisi de material embrionari i fetal de diferents espècies, anàlisi de problemes clínics relacionats amb alteracions del desenvolupament, avaluació dels trastorns del neurodesenvolupament i anàlisi de casos clínics relacionats amb la neonatologia.

En aquestes sessions es promou el treball en grup i l'aprenentatge actiu.

3. Treball monogràfic (TM) :

El TM constitueix l'evidència 3 de l'assignatura.

En el TM , els alumnes aprofundeixen en un tema relacionat amb la temàtica de l'assignatura, des d'una visió multidisciplinària

- Metodologia : El TM és un treball a realitzar en grups de 2-3 alumnes. El resultat final del treball realitzat serà presentat en un format de vídeo, de 5-10 minuts de durada, a través del campus virtual de l'assignatura

Nota: La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries. L'equip docent detallarà a través de l'aula moodle o el mitjà de comunicació habitual el format presencial o virtual/on-line de les diferents activitats dirigides i d'avaluació, tenint en compte les indicacions de la facultat en funció del que permeti la situació sanitària".

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	24	0,96	2, 6, 11, 12
Seminaris de casos pràctics	12	0,48	1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10
Tipus: Supervisades			
Tutories de consulta	30	1,2	1, 3, 10, 12
Tipus: Autònomes			
Estudi, desenvolupament d'esquemes, elaboració de treballs	58	2,32	3, 4, 10, 12

Avaluació

AVALUACIÓ:

A. AVALUACIÓ CONTINUADA

Les competències d'aquesta assignatura són avaluades de forma continuada al llarg de el curs mitjançant dos exàmens parcials (Evidències 1 i 2) i un treball en grup (Evidència 3).

Les evidències 1 i 2 són individuals i presencials i la evidència 3 és "en grup" i virtual.

L'evidència 1 es realitza durant el primer període avaluatiu i la evidència 2 es realitza durant el segon període avaluatiu.

A.1. Evidències 1 i 2: L'avaluació de l'adquisició de coneixements teòrics i habilitats pràctiques de l'assignatura es realitzarà mitjançant dos exàmens parcials (EVIDÈNCIA 1 i EVIDÈNCIA 2), cadascuna de les quals estarà compost de dues parts:

1. PART TEÒRICA: Examen escrit de preguntes curtes / mitjanes / llargues relatives a conceptes exposats a les classes teòriques. Correspon a l'60% de la nota de l'examen parcial.
2. PART PRÀCTICA: Prova escrita amb diferents formats en relació amb la temàtica desenvolupada en les diferents activitats pràctiques. Podrà consistir en discussió de casos clínics, resolució de problemes clínics, anàlisi d'imatges relacionades amb patologia o desenvolupament normal o qualsevol altra activitat relativa a la temàtica abordada en les sessions pràctiques. Correspon a el 40% de la nota de l'examen parcial.

Per tant, la nota de cada examen parcial (Evidència 1 i Evidència 2) s'obtindrà de la següent operació matemàtica:

Nota de l'examen parcial (Evidència 1 o 2) = Nota teòrica x 0,6 + Nota pràctica x 0,4

A.2. Evidència 3: Treball monogràfic: Al llarg de el temps que duri l'assignatura es realitzarà un treball en grup basat en l'estudi i aprofundiment d'un tema relacionat amb l'àmbit de l'assignatura. Aquest treball monogràfic serà lliurat, com a màxim, en la data en que es realitzi la evidència 2.

B. NOTA FINAL I SUFICIÈNCIA DE L'ASSIGNATURA:

La nota final de l'assignatura correspondrà a la mitjana ponderada de les notes de les tres evidències (EV1: Primer parcial, EV2: Segon parcial i EV3: Treball monogràfic) i s'obtindrà aplicant la següent fórmula matemàtica:

$$\text{Nota Final} = \text{nota EV1} \times 0,4 + \text{Nota EV2} \times 0,4 + \text{Nota EV3} \times 0,2$$

Per obtenir la suficiència de l'assignatura s'ha d'assolir una nota igual o superior a 5 amb el requisit indispensable d'haver obtingut un mínim de 4 punts en cadascuna de les evidències.

C. EXAMEN DE REAVALUACIÓ:

Qui no hagi assolit la suficiència de l'assignatura mitjançant les proves d'avaluació continuada de l'assignatura podrà realitzar de nou les EV1 i EV2 de l'examen de reavaluació.

Per a realitzar l'examen de reavaluació cal haver estat avaluat en un mínim de 2/3 de la nota final.

L'examen de reavaluació estarà compost per dues parts separades corresponents a les EV1 i EV2, que tindran les mateixes característiques que les realitzades prèviament en l'avaluació continuada.

Les notes obtingudes en l'examen de reavaluació substituiran a les obtingudes en l'avaluació continuada sempre que siguin superiors a les obtingudes prèviament.

La nota final i l'obtenció de la suficiència de l'assignatura després de l'examen de reavaluació segueixen les mateixes regles que s'han explicat prèviament per l'avaluació continuada.

No existeix un mètode preestablert per reavaluar el treball monogràfic (EV3). En el cas de no haver aconseguit la nota mínima per a obtenir la nota de suficiència de l'assignatura es valorarà en cada cas la manera d'aconseguir-la.

D. NO AVALUABLE:

Un estudiant que hagi lliurat evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior a 4 punts (40%) no podrà constar en actes com 'no avaluable'.

Enllaç a les pautes d'avaluació de la facultat:

<https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/graus/avaluacions-1345722525858.html>

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen de teoria (Evidència 1 i 2)	48%	3	0,12	2, 6, 11, 12
Examen pràctic de les evidències 1 i 2	32 %	3	0,12	1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10
Treball monogràfic (Evidència 3)	20%	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Bibliografia

Bibliografia

1. Biologia del desenvolupament

1.1. Bibliografia fonamental:

Sadler TW (2019) Embriología médica de Langman 14ª edición. Wolters Kluwer/Lippincott Williams & Wilkins, Buenos Aires. (Manual de referència)

1.2. Bibliografia complementària:

Carlson BM (2020) Embriología Humana y Biología del Desarrollo. 6a edición. Ed. Elsevier, Madrid.

Embryology UNSW Australia https://embryology.med.unsw.edu.au/embryology/index.php/Main_Page

2. Neonatologia

2.1. Bibliografia fonamental:

José María Ceriani Cernadas, Gonzalo Mariani Ernesto, A. Lupo Alejandro Jenik (2018). Neonatología práctica. Editorial Médica Panamericana. (Manual de referència)

John P. Cloerty, Ann R Stark (2017). Manual de neonatología. Lippicott, Williams and Wilkins.

2.2. Bibliografia complementària:

Rosa Sampallo Pedroza (2015). Neonatos y lactantes menores: guía orofacial y deglutoria. Evaluación, diagnóstico e intervención terapéutica. Universidad Nacional de Colombia.

Programari

Per el desenvolupament de l'assignatura és suficient amb el paquet Microsoft Office.